

Overhandiging proces-verbaal aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, 30 mei 2014

Nog niet zo lang geleden mocht ik het boek ‘De Tweede Kamerverkiezingen in vijftig stappen’ in ontvangst nemen. Dat was ook in deze zaal, en ook uit handen van de voorzitter van de Kiesraad, Henk Kummeling. Ik vertelde toen over mijn dochter, die net achttien is geworden en vorige week voor het eerst mocht stemmen. Voor haar was dat een belangrijk moment. Het was leuk om te zien hoe serieus ze het nam, en hoe ze zich verdiepte in de partijstandpunten en kandidaten. U begrijpt dat ik me heel bescheiden heb opgesteld, en me daar niet mee heb bemoeid!

Maar niet iedereen is zo enthousiast. Een groot deel van de kiesgerechtigden koos er vorige week voor om géén invloed uit te oefenen op de koers die door het Europees Parlement wordt gevaren. Ik zie hier een belangrijke taak weggelegd voor de 26 nieuw gekozen Nederlandse Europarlementariërs, en – in het verlengde daarvan – media.

Toen onze Grondwet tweehonderd jaar terug in werking trad, werd er voorzien in een publieke tribune. Gijsbert Karel van Hogendorp, één van de ‘founding fathers’ van de Grondwet, vond dat debatten niet in beslotenheid mochten plaatsvinden, maar dat iedereen de mogelijkheid moest hebben om erbij aanwezig te zijn. Dat gold vooral voor journalisten, die een belangrijke intermediaire rol vervulden – en dat nog altijd doen.

In de loop der jaren – of eeuwen, moet ik eigenlijk zeggen – is de publieke tribune steeds wat groter geworden. Inmiddels lopen hier meer dan 250 geaccrediteerde journalisten rond. Kamerleden mogen zich verheugen in grote media-aandacht.

Voor Europarlementariërs is dat niet het geval. Het Europees parlement lijkt slechts eens in de vijf jaar interessant. We hebben het in de afgelopen weken kunnen zien. Opeens was Europa het gesprek van de dag. De berichtgeving varieerde van staafdiagrammen tot uitgebreide analyses – met daarbij de kanttekening dat Europa vaak werd vereenvoudigd tot iets waar je ‘voor’ of ‘tegen’ bent. Ook is er bijna standaard het verwijt dat de leden van het Europees parlement niet bekend zijn bij het brede publiek.

Maar het kiesrecht is niet iets dat alleen serieus moet worden genomen door kiezers en politici, maar ook door de massamedia. Van Hogendorp had daar tweehonderd jaar geleden al oog voor, maar het geldt ook voor deze jonge bestuurslaag, dit relatief nieuwe parlement.

Vandaag staan we stil bij de uitkomsten van het Nederlandse deel van de Europese parlementsverkiezingen. Al meer dan een week staan de kranten er vol van, maar nu is het officieel. Graag bedank ik de Kiesraad voor al het werk dat ze hebben verzet, en feliciteer ik de door de Kiesraad gekozen verklaarde kandidaten – maar onder voorbehoud! Want pas op 5 juni zal de Tweede Kamer definitief uitsluitsel over de juistheid van de uitslag geven, en over de geldigheid van de verkiezingen in z'n

algemeen. Het is dit open systeem van *checks and balances*, dat maakt dat Europa erop kan vertrouwen dat de Nederlandse verkiezingsuitslag met de grootst mogelijke zorgvuldigheid tot stand is gekomen.

Ik vind het bijzonder om vandaag aanwezig te zijn, en het proces-verbaal in ontvangst te nemen. Ik kwam er graag voor naar Den Haag! Het is toch de start van een nieuwe periode; een periode met een duidelijk begin, maar zonder vastomlijnd eindpunt. Wie weet waar wij over vier jaar staan, en wat het sentiment op dat moment zal zijn. Wat ik wél weet, is dat ik de ontwikkelingen in de tussentijd nauwgezet zal volgen. Want hoe je het ook wendt of keert: Europa en het Kamerwerk zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.